

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 493/2019-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Horanským, Staničná 1, Piešťany, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDACTED], na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych

a politických právach uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný nahradiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], trovy konania v sume 325,08 € (slovom tristo dvadsaťpäť eur a osem centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Igora Horanského, Staničná 1, Piešťany, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 493/2019-14 z 3. decembra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“), práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej aj „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dodatkový protokol“) a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach

(ďalej aj „pakt“ alebo spolu aj „označené práva“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol pre nedostatok právomoci a zároveň nevyhovel návrhu sťažovateľky na odklad uznesenia okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018 a napadnutého uznesenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe žaloby sťažovateľky, ktorá bola okresnému súdu doručená 13. februára 2018, bol okresným súdom vedený spor v právnej veci vedenej pod sp. zn. 42 Cb 35/2018 proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], o zaplatenie sumy 36 363,34 € s príslušenstvom (ďalej len „napadnuté konanie“).

3. Okresný súd uznesením č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018 zastavil napadnuté konanie a sťažovateľke vrátil súdny poplatok v sume 2 181,50 €.

4. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018 sťažnosť, ktorú okresný súd napadnutým uznesením zamietol.

5. Z uznesenia okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018 vyplýva, že napadnuté konanie bolo zastavené z dôvodu, že sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za podanú žalobu po uplynutí desaťdňovej lehoty určenej okresným súdom na jeho zaplatenie. Z predmetného uznesenia vyplýva, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku bola sťažovateľke doručená 4. mája 2018, ako sa však ďalej uvádza, úhrada súdneho poplatku bola na účet okresného súdu pripísaná 15. mája 2018, a teda po uplynutí súdom určenej lehoty na zaplatenie (ktorá uplynula 14. mája 2018, pozn.).

6. Sťažovateľka poukazuje v ústavnej sťažnosti na skutočnosť, že 14. mája 2018 bol v banke zrealizovaný príkaz na úhradu súdneho poplatku za podanú žalobu. Je toho názoru, že v danom prípade má súdom určená lehota procesnoprávnu povahu, a preto na ňu nie je možné aplikovať ustanovenia hmotnoprávnych predpisov, a to konkrétne zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný

zákoník“) a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákoník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákoník“), na základe ktorých je peňažný záväzok plnený prostredníctvom banky alebo prostredníctvom poštového podniku splnený pripísaním na účet veriteľa (§ 567 ods. 2 Občianskeho zákoníka a § 339 ods. 2 Obchodného zákoníka) tak, ako to uvádza okresný súd v bode 14 napadnutého uznesenia. V tejto súvislosti sťažovateľka ďalej poukazuje na § 110 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), ktorý ako procesný predpis upravuje doručovanie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku, čo podľa nej len potvrdzuje charakter lehoty na zaplatenie súdneho poplatku ako lehoty procesnej, a nie hmotnoprávnej.

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že zastavením napadnutého konania došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu ako integrálnej súčasť práva na spravodlivý proces, čím jej okresný súd odmietol poskytnúť právo na súdnu ochranu a spravodlivosť.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálehom rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava II uznesením sp. zn. 42Cb/35/2018 -106 zo dňa 24.08.2018 v spojení s uznesením OS Bratislava II sp. zn. 42Cb/35/2018 -82 zo dňa 14.06.2018 základné právo sťažovateľov (správne má byť sťažovateľky, pozn.) na súdnu ochranu zaručené podľa čl. 46 v spojení s čl. 47 ods. 3, Ústavy Slovenskej republiky podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavného zákona č. 23/1991 Zb.) porušil a zároveň porušil ich (správne má byť jej, pozn. ústavného súdu) základné právo na spravodlivé konanie (v spojení so základným právom na účinný prostriedok a na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia) zaručené podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenia č. 209/1992 Zb.) a aj v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu (č. 1) k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenia č. 209/1992 Zb.) a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (oznámenia č. 120/1976 Zb.).

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 42Cb/35/2018 -106 zo dňa 24.08.2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 42Cb/35/2018 -82 zo dňa 14.06.2018 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke náhradu trov konania (právneho zastúpenia), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora HORANSKÉHO [so sídlom advokátskej kancelárie: Staničná 1,921 01 Piešťany], a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu

9. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval okresný súd na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a zároveň ho vyzval, aby ústavnému súdu oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

10. Predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení sp. zn. Spr 2/2020 z 20. februára 2020 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania a k veci uviedla, že podľa jej názoru okresný súd napadnutým uznesením neporušil žiadne z označených práv sťažovateľky.

11. Ústavný súd listom z 19. mája 2020 zaslal sťažovateľke vyjadrenie okresného súdu s možnosťou zaujať k nemu v lehote určenej ústavným súdom stanovisko a zároveň požiadal o vyjadrenie, či sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci, s poučením, že v prípade, ak sa v stanovenej lehote nevyjadrí, takéto omisívne správanie sťažovateľky bude ústavný súd interpretovať ako jej súhlas s upustením od ústneho pojednávania. List bol právnenému zástupcovi sťažovateľky doručený 4. júna 2020 a ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka nevyužila možnosť zaujať v stanovenej lehote stanovisko.

12. Ústavný súd tak následne so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože

po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom okresného súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Ústavný súd listom z 10. januára 2020 podľa § 126 zákona o ústavnom súde upovedomil o podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky zúčastnenú osobu, a to obchodnú spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „zúčastnená osoba“ alebo „žalovaná“), s možnosťou vyjadriť sa k nej v lehote 10 dní od doručenia tohto upovedomenia. Zúčastnená osoba však svoje právo vyjadriť sa v konaní pred ústavným súdom nevyužila.

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

16. Podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody.

17. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

18. Podľa § 133 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

19. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

22. Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

23. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

25. Podľa čl. 13 každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

26. Podľa čl. 1 prvej vety dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

27. Podľa čl. 14 ods. 1 prvej vety paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

28. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení,

že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

29. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

30. Článok 6 ods. 1 dohovoru zaručuje každému právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde a pod tento článok tiež spadá právomoc súdov rozhodnúť o oprávnenosti trestného obvinenia proti konkrétnej osobe. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí ako jeden z jeho aspektov aj právo na prístup k súdu. Tým tento zákonný imperatív zaručuje každému právo na to, aby svoju vec týkajúcu sa občianskych práv a záväzkov mohol nechať predložiť súdu, teda zahájiť pred ním samotné konanie (Golder proti Spojenému kráľovstvu).

31. Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (IV. ÚS 186/07, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06), z ktorej okrem iného vyplýva, že „v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci

sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd.“ (II. ÚS 148/06, IV. ÚS 186/07). Ústavný súd pri posudzovaní konkrétnych prípadov nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07).

32. Úlohou ústavného súdu v tejto veci tak bolo posúdiť, či už uvedeným explikačným doktrínam bolo v napadnutom rozhodnutí učinené zadost' a či rozhodovanie všeobecného súdu nie je v tejto súvislosti postihnuté defektom ústavne neakceptovateľného prílišného či nadmerného formalizmu, ktorým by sa (čo i neúmyselne) rozostřila podstata spravodlivosti, ktorá je bázou racionálnej právnej argumentácie. Za týmto účelom je nutné prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pričom k porušeniu práva na prístup k súdu dôjde v prípade, že stanovené pravidlo prestane slúžiť cieľu právnej istoty a riadnemu výkonu spravodlivosti a stane sa z neho bariéra znemožňujúca strane sporu prejednať jej spor meritórne pred príslušným súdom (Kart proti Turecku, s'ťažnosť č. 8917/05, rozsudok Veľkej komory z 3. 12. 2009, § 79 *in fine*).

33. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov tak ústavný súd skúmal a hodnotil námietky s'ťažovateľky uplatnené v ústavnej s'ťažnosti, v ktorej argumentuje, že napadnutým uznesením okresného súdu malo dôjsť k porušeniu jej práv označených v ústavnej s'ťažnosti.

34. Základom s'ťažovateľkinej argumentácie je tvrdenie, že okresný súd porušil jej v ústavnej s'ťažnosti označené práva z dôvodu arbitrárnosti napadnutého uznesenia, keď jej nesprávnou interpretáciou § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) zamedzil prístup k súdu, pričom právo na prístup k súdu tvorí integrálnu súčasť práva na spravodlivé súdne konanie.

35. Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol, že súdny poplatok nebol s'ťažovateľkou zaplatený v okresnom súdom stanovenej 10-dňovej lehote, ktorá uplynula

14. mája 2018, a to vzhľadom na skutočnosť, že nebol do konca lehoty pripísaný na účet okresného súdu. Okresný súd poukázal na § 567 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 339 ods. 2 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorých peňažný záväzok plnený prostredníctvom banky alebo prostredníctvom poštového podniku je splnený pripísaním na účet veriteľa, pričom platba súdneho poplatku bola na účet okresného súdu pripísaná až 15. mája 2018 t. j. až po uplynutí lehoty na jej zaplatenie. Vzhľadom na uvedené okresný súd v súlade s § 250 ods. 1 CSP sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018 o zastavení napadnutého konania ako nedôvodnú zamietol.

36. Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné citovať ustanovenia právnych predpisov, ktoré sú pre posúdenie veci z ústavnoprávneho hľadiska podstatné.

37. Podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

38. Podľa § 14 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach poplatkov sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku okrem § 357 písm. a).

39. Podľa § 117 CSP lehota je súdom alebo zákonom ustanovený časový úsek na vykonanie úkonu.

40. Podľa § 118 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje lehotu na vykonanie úkonu, môže ju určiť súd.

41. Podľa § 121 ods. 1 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov.

42. Podľa § 121 ods. 2 CSP do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty.

43. Podľa § 121 ods. 5 CSP lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

44. Normatívne vymedzenie času pre uplatnenie práv sa môže dotýkať oblasti hmotných, ako aj procesných subjektívnych práv, a preto je nevyhnutné dôsledne rozlišovať lehoty hmotnoprávne a procesnoprávne a s nimi spojené rozdiely v ich počítaní. Zmyslom sudcovskej lehoty, ktorou je nepochybne aj lehota určená súdom na zaplatenie súdneho poplatku, je vymedziť čas na účel uskutočnenia určitého procesného úkonu sporovou stranou. Z uvedeného vyplýva, že vymedzenie času pre zaplatenie súdneho poplatku je späté s realizáciou procesného subjektívneho práva (obdobne pozri napr. nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 560/01 z 1. apríla 2003 a sp. zn. I. ÚS 2025/19 z 21. apríla 2020).

45. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že lehota podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 118 ods. 1 CSP je lehotou procesnoprávnou a nie lehotou hmotnoprávnou, a to s príslušnými dôsledkami z toho vyplývajúcimi pre jej počítanie, resp. v preskúvanom prípade pre jej zachovanie.

46. Ústavný súd považuje z platobného príkazu, ktorý sťažovateľka priložila ako dôkaz k ústavnej sťažnosti, za preukázané, že sťažovateľka uskutočnila bankový prevod, ktorého predmetom bolo zaplatenie súdneho poplatku v napadnutom konaní 14. mája 2018, čo potvrdil aj okresný súd v bode 13 napadnutého uznesenia.

47. Vzhľadom na uvedenú interpretáciu príslušných zákonných ustanovení s prihliadnutím na konkrétne skutkové okolnosti veci ústavný súd konštatuje, že právny názor, na ktorom je založené napadnuté uznesenie okresného súdu, je arbitrárny,

teda opúšťa medze rozumného a prípustného výkladu zákona. Z tohto dôvodu je ústavne nesúladný.

48. Na základe týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd napadnutým uznesením porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu (bod 1 výroku tohto nálezu).

49. Keďže okresný súd napadnutým uznesením porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu, ústavný súd zrušil toto rozhodnutie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). Povinnosťou okresného súdu bude riadiť sa právnym názorom ústavného súdu a vo veci opäť rozhodnúť.

50. Ústavný súd vzhľadom na skutočnosti, na základe ktorých dospel k záveru o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu, neskúmal opodstatnenosť namietaného porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ktorého porušenie namietala sťažovateľka len v súvislosti so závermi okresného súdu o tom, že súdny poplatok za podanú žalobu nezaplatila v stanovenej lehote, a to z dôvodu, že vo veci bude opäť rozhodovať okresný súd. Ústavný súd taktiež neskúmal opodstatnenosť sťažovateľkou namietaného porušenia práva podľa čl. 13 dohovoru, pretože po zrušení napadnutého uznesenia bude okresný súd povinný preskúmať odôvodnenosť sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018, čím vznikne priestor na realizáciu účinného prostriedku nápravy v zmysle uvedeného článku dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

51. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného jej v čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva zaručeného jej čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa

čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu (bod 1 výroku nálezu) a zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu (bod 2 výroku tohto nálezu) sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (III. ÚS 686/2016, III. ÚS 2/2015) otvára priestor na to, aby sa okresný súd sám vyrovnal s ochranou označených práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv strán sporu pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (bod 4 výroku tohto nálezu). Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol aj na zásadu minimalizovania zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej práv poskytuje, sa vytvoril priestor na ochranu namietaného porušenia týchto práv v rámci sústavy všeobecných súdov (obdobne pozri napr. III. ÚS 2/2015).

V.

Trovy konania

52. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

53. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok roku 2017, ktorá bola 921 €.

54. Ústavný súd priznal náhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v súlade § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (2 x 153,33 €) spolu s režijným paušálom (2 x 9,21 €) predstavuje spolu sumu 325,08 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

55. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

56. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu